

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 475/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Vincentom Lechmanom, advokátska kancelária, Popradská 256/80, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Sžf 48/2014-97 zo 17. februára 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 S 200/2013-53 zo 4. decembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2016 faxom doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“, v citáciách aj „žalobca“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastniť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 59 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku zaručeného čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Sžf 48/2014-97 zo 17. februára 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 S 200/2013-53 zo 4. decembra 2013. Sťažnosť bola doplnená v písomnej forme podaním doručeným ústavnému súdu 20. mája 2016.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že mesto [REDAKOVANÉ] (ďalej len „mesto“ alebo „správca dane“) rozhodnutím č. B/2013/193226/B/2013/00171239/24 z 22. marca 2013 vyrubilo sťažovateľovi podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“) a podľa Všeobecne záväzného nariadenia mesta [REDAKOVANÉ] č. 132 o miestnych daniach (ďalej len „VZN č. 132“) daň z nehnuteľností na zdaňovacie obdobie 2013 v sume 33 501,24 € (z toho daň z pozemkov 459,38 € a daň zo stavieb 33 041,864 €). Sťažovateľ podal proti uvedenému rozhodnutiu odvolanie, v ktorom namietal nesúladiť sadzieb dane z nehnuteľností určených vo VZN č. 132 so zákonom o miestnych daniach.

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „finančné riaditeľstvo“ alebo „žalovaný“) rozhodlo o odvolaní sťažovateľa rozhodnutím č. 1100303/1/42375-

355628/2013/5306 z 29. júla 2013 tak, že napadnuté rozhodnutie mesta potvrdilo. Poukázalo na § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach, podľa ktorého je „*správca dane pri zmene ročných sadzieb dane zo stavieb znížiť násobok sadzieb ustanovených vo VZN, teda nie sadzbu dane, ako nesprávne uviedol daňový subjekt...*“. Porovnaním sadzieb dane z nehnuteľností ustanovených vo VZN č. 132 so sadzbami tejto dane v predtým účinnom všeobecne záväznom nariadení finančné riaditeľstvo uzavrelo, že mesto rešpektovalo § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach, pretože „*správca dane násobok najvyššej ročnej sadzby dane oproti najnižšej ročnej sadzbe dane, znížil z hodnoty 35,20 na 27,50*“.

Sťažovateľ sa žalobou podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“) domáhal preskúmania zákonnosti odvolacieho rozhodnutia finančného riaditeľstva. Argumentoval nesúlalom vypočítanej dane zo stavieb s § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach, pretože najnižšia sadzba dane zo stavieb vo VZN č. 132 predstavovala 0,200 € a najvyššia sadzba tejto dane mala hodnotu 5,500 €. Rozdiel medzi nimi bol 27,5-násobok, kým § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach umožňoval rozdiel najviac v hodnote 10-násobku. Výklad mesta i finančného riaditeľstva o splnení povinnosti vyplývajúcej z intertemporálneho § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach bol podľa sťažovateľa neakceptovateľne rozširujúci, a teda svojvoľný. Totiž § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach *«je všeobecným a univerzálnym pravidlom, ktoré stanovuje maximálny rozdiel medzi najnižšou a najvyššou sadzbou dane zo stavieb. Na žiadnom inom mieste v zákone nie je stanovená odlišná úprava. Aj znenie poslednej vety tohto ustanovenia „ak §104f neustanoví inak“, nemôže byť dôvodom na takýto svojvoľný výklad, nakoľko § 104f neustanovuje iný najvyšší prípustný rozdiel ani iný spôsob určenia sadzby dane zo stavieb.*

V § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach je uvedené, že „správca dane pri každej ďalšej zmene sadzby dane v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach zníži tento násobok“, a preto je potrebné prihliadať na kontext tohto ustanovenia.

Z tohto prechodného ustanovenia nemožno priamo vyvodiť, že správca dane môže postupne znižovať tento rozdiel. V prípade, ak by však tomu tak bolo, tak postupné znižovanie otvára ďalšie otázky ohľadne výšky, t. j. o koľko sa má tento násobok znižovať, a v akom časovom horizonte sa má dosiahnuť hodnota uvedená v § 12 ods. 2...

Tieto otázky však zákon o miestnych daniach výslovne nerieši. Prvostupňový orgán a ani žalovaný nie sú v prípade absencie odpovedí na vyššie uvedené otázky v právnom predpise vyššej právnej sily oprávnení svojvoľne určovať o koľko a v akom časovom období sa môže predmetný násobok medzi najvyššou a najnižšou sadzbou dane zo stavieb znižovať.».

Krajský súd rozsudkom č. k. 7 S 200/2013-53 zo 4. decembra 2013 žalobu sťažovateľa zamietol. Ku kardinálnemu problému právneho posúdenia prejednávanej veci uviedol, že „*aj keď sa v ustanovenie § 12 ods. 2 schválenej novely zákona o miestnych daniach doterajší 40-násobok najnižšej sadzby dane zo stavieb znižuje na 10-násobok, súčasne sa v prechodnom ustanovení v § 104f ods. 3 citovaného zákona zmierňuje aj dopad novely zákona na rozpočty miest a obcí tak, že ak násobok najnižšej sadzby dane zo stavieb bude podľa platného Všeobecne záväzného nariadenia pre rok 2012 väčší ako 10 a správca dane na zdaňovacie obdobie po účinnosti novely citovaného zákona pristúpi k úprave týchto sadzieb dane zo stavieb, tak existujúci násobok bude postupne v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach pri každej zmene dane znižovať.*“.

Krajský súd z citovaných dôvodov, rovnako ako aj finančné riaditeľstvo, konštatoval súlad rozhodnutia mesta doručeného sťažovateľovi so zákonom o miestnych daniach. Na dôvažok doplnil, že pri aplikácii sporných ustanovení zákona o miestnych daniach obcami „*došlo k podaniu viacerých protestov prokurátora proti všeobecne záväzným nariadeniam o miestnych daniach... vo viacerých mestách a obciach..., schválila Národná rada SR zmenu a doplnenie zákona č. 582/2004 Z. z... tak, že zákonom č. 347/2013 Z. z. sa zákon č. 582/2004 Z. z. v prechodných ustanoveniach dopĺňa s účinnosťou od 01.12.2013 o § 104g.*

Podľa novelizovaného § 104g ods. 3 zákona č. 582/2004 Z. z. ak je najvyššia sadzba dane zo stavieb ustanovená správcom dane na zdaňovacie obdobie roku 2013 väčšia ako 10-násobok najnižšej sadzby dane zo stavieb, správca dane zosúladí tento násobok s § 12 ods. 2 najneskôr pri určení sadzieb dane zo stavieb na zdaňovacie obdobie roku 2024, pričom násobok ustanovený správcom dane na príslušné zdaňovacie obdobie nesmie byť vyšší ako násobok ustanovený správcom dane na zdaňovacie obdobie predchádzajúce tomuto zdaňovaciemu obdobiu. Ustanovenie § 104f ods. 3 sa neuplatňuje.

Nakoľko vyššie citovaná novela odstránila rozpory týkajúce sa výkladu ustanovenia § 104f ods. 3 zák. č. 582/2004 Z. z. a presne stanovila časové obdobie, do ktorého je potrebné zosúladiť sadzbu dane zo stavieb ustanovenú správcom dane s § 12 ods. 2 citovaného zákona v prípade, ak je najvyššia sadzba dane za zdaňovacie obdobie roku 2013 väčšia ako 10-násobok najnižšej sadzby dane zo stavieb, preto súd za daných okolností považuje žalobné námietky týkajúce sa nesprávnej interpretácie zákona č. 582/2004 Z. z. a najmä neurčitosti výkladu ustanovenia § 104f ods. 3 zákona č. 582/2004 Z. z. z irelevantné.“.

Rozsudok krajského súdu napadol sťažovateľ odvolaním. Kriticky v ňom naznačil, že krajský súd zmiešava daň zo stavieb s daňou z bytov, hoci „zákon č. 582/2004 Z. z. nerieši žiadny vzájomný vzťah medzi sadzbami dane zo stavieb a sadzbami dane z bytov“. Zároveň tvrdil, že výklad krajského súdu „neumožňuje dosiahnutie účelu ustanovenia § 12 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. a obchádza ho. Tento výklad je súčasne v rozpore s ustanovením čl. 152 ods. 4 Ústavy...“. Zámer identifikovaný krajským súdom v § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach (zabránenie negatívnym vplyvom znižovania násobku sadzieb dane zo stavieb na rozpočty obcí) podľa sťažovateľa „nie je legitímny, a po logickej stránke neobstojí, a je v rozpore s princípom proporcionality... keď v rámci kolízie práv rôznych subjektov... dochádza k pertraktovaniu práv verejných subjektov (miest a obcí) na úkor súkromných subjektov..., teda vlastníkov nehnuteľností, čo v právnom štáte je neprípustné“. Sťažovateľ citujúc z relevantnej časti dôvodovej správy k novele zákona o miestnych daniach vyhodnotil, že „zákonodarca svoj zámer vyjadril len v dôvodovej správe, ale uvedené sa nepremietlo v jasnej a zrozumiteľnej rovine aj do znenia právnej normy ako takej... Na základe uvedeného sa preto domnievame, že dôvodová správa nemôže mať v tomto prípade interpretačný charakter, pretože je vo vzájomnom a hlbokom rozpore s prijatou právnou úpravou.“. Sťažovateľ tiež v odvolaní uviedol, že v čase schvaľovania VZN č. 132 ešte novela zákona o miestnych daniach, ktorá ho doplnila § 104g, nebola účinná, ba ani prijatá. Preto argumentáciu krajského súdu založenú na neskoršom vývoji právnej úpravy odmietol. Napokon dôvodil aj nedostatočným odôvodnením rozsudku krajského súdu.

Najvyšší súd rozsudkom č. k. 2 SŽf 48/2014-67 zo 17. februára 2016 odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Plne sa stotožnil s dôvodmi rozsudku krajského súdu. Aj dikcia § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach podľa názoru najvyššieho súdu dokazuje, že „zákonodarca už v tejto novele (zák. č. 460/2011 Z. z.) zákona o miestnych daniach jasne vyslovil, že má ísť o postupné znižovanie násobku vo viacerých zdaňovacích obdobiach. Ďalšia novela zákona o miestnych daniach (zák. č. 347/2013 Z. z.) už len ohraničila postupné znižovanie násobku rokom 2024... Znenie uvedenej zákonnej úpravy je jasné a zrozumiteľné a jej výklad správnymi orgánmi a krajským súdom nebol extenzívny, ale jednoducho gramatický.“. Nedostatočnosť odôvodnenia rozsudku krajského súdu najvyšší súd odmietol dôvodiť, že „ak krajský súd dospel k právnomu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ po vecnej stránke prednáša výhrady v podstate identické s argumentáciou použitou v opravných prostriedkoch využitých v správnom konaní a v konaní o jeho žalobe. Najvyšší súd sa podľa jeho názoru „vôbec... nevysporiadal s... námietkami, najmä ohľadom obsahu dôvodovej správy k § 104f zákona č. 582/2004 Z. z... a neprípustnosti výkladu právnej normy za pomoci novelizovaného právneho predpisu, ktorého účinnosť sa však nedotýka Rozhodnutia správcu dane a ani Rozhodnutia Finančného riaditeľstva...“. Poukázal na nesúlady názoru krajského súdu o nejednoznačnosti výkladu § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach a názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého je toto ustanovenie „jasné a zrozumiteľné“. Najvyšší súd sa podľa sťažovateľa nevysporiadal s jeho argumentom spochybňujúcim interpretačný význam dôvodovej správy. Orgány konajúce v jeho veci „presadzovali zákonnosť napadnutých rozhodnutí správcu dane a Finančného riaditeľstva... bez náležitého zdôvodnenia svojho stanoviska, a len odkazom na stotožnenie sa so zdôvodnením orgánu rozhodujúceho v nižšom stupni“. Najvyšší súd tak nepostupoval v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“; Helle proti Fínsku).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok sťažovateľ rekapituluje „daňovú“ judikatúru ústavného súdu a tvrdí, že „nejasnosť právnej normy viedla k porušeniu môjho práva vlastníť majetok..., pretože daň z nehnuteľností mi bola vyrubená v rozpore so zákonom, nad rámec daný splnomocňovacím ustanovením § 12 ods. 2 v spojení s ustanovením § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach. Uhradením takto vyrubenej dane z nehnuteľností sa zmenšil môj majetok bez naplnenia legitímnosti jej vyrubenia...

Rozširujúcim výkladom nejasnej a neurčitej právnej normy uplatnenej správcom dane ([REDAKČIA]) došlo k prekročeniu právomoci tohto samosprávneho orgánu. V oblasti verejného práva je rozširujúci výklad aplikovateľný vo veľmi obmedzenej miere, čo zo strany Mesta Košice ako správcu dane dodržané nebolo. Takýto rozporný výklad... sa následne uplatnil aj v ... Rozsudkoch Krajského súdu... a Najvyššieho súdu...“.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vo veci samej takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKČIA] na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Sžf/48/2014-97, zo dňa 17.02.2016 v spojení s rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7S/200/2013-53, zo dňa 04.12.2013 porušené boli.

Súd zrušuje Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Sžf/48/2014-97, zo dňa 17.02.2016 v spojení s rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 7S/200/2013-53, zo dňa 04.12.2013 a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000,- EUR, ktorú je povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Košiciach v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Súd priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov právnomu zástupcovi sťažovateľa JUDr. Vincentovi Lechmanovi, advokátovi, Advokátska kancelária Popradská č. 80 v Košiciach, v zmysle ust. § 11 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z. z. vo výške 363,79 EUR (2 x právny úkon á 143,- EUR, 2 x režijný paušál á 8,50 EUR, DPH 20 % vo výške 60,32 EUR, prevzatie a príprava právneho zastúpenia - § 13a ods. 1 písm. a) vyhl. 655/2004 Z. z., písomné podanie na súd vo veci samej – 13a ods. 1 písm. c) vyhl. 655/2004 Z. z.), ktorú je povinný zaplatiť spoločne a nerozdielne Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Košiciach na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Vincenta Lechmana, do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha (petit sťažnosti). Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011).

Sťažovateľ petitom sťažnosti označil za nedovolený zásah do svojich základných práv a slobôd odvolací rozsudok najvyššieho súdu „*v spojení*“ s prvostupňovým rozsudkom krajského súdu. Použitá formulácia je vzhľadom na jednotnosť prvostupňovej a druhostupňovej fázy konania pochopiteľná, pre ústavný súd je však podstatné, či sťažovateľ napáda iba druhostupňový rozsudok najvyššieho súdu alebo aj prvostupňový rozsudok krajského súdu. S ohľadom na charakter sťažnostnej argumentácie a berúc do úvahy ďalšie body sťažnostného petitu, ktorými sťažovateľ navrhuje zrušiť oba rozsudky a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie, ako aj priznať finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania nielen proti najvyššiemu súdu, ale aj proti krajskému súdu, ústavný súd ustálil za predmet svojho prieskumu prvostupňový rozsudok krajského súdu č. k. 7 S 200/2013-53 zo 4. decembra 2013 aj druhostupňový rozsudok najvyššieho súdu č. k. 2 Sžf 48/2014-97 zo 17. februára 2016.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní

sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu č. k. 7 S 200/2013-53 zo 4. decembra 2013, ktorým zamietol žalobu sťažovateľa, podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu teda mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd ako odvolací súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. Pokiaľ ide o rozsudok najvyššieho súdu č. k. 2 Sžf 48/2014-97 zo 17. februára 2016, ústavný súd uvádza, že za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011).

K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Charakter námietok prednesených sťažovateľom sa v ich podstate dotýka interpretácie podústavného práva. Do výkladu obyčajných zákonov, ktorý je doménou všeobecných súdov, ústavný súd zasahuje len v prípade extrémneho vybočenia z ustálenej

interpretačnej metodológie, prípadne v situácii, ak výklad všeobecného súdu je ústavne nekonformný (čl. 152 ods. 4 ústavy).

Predmetom konania o žalobe sťažovateľa bol prieskum rozhodnutia daňového orgánu na podklade kritéria zákonnosti, teda súladu toho administratívneho rozhodnutia s normami hmotného práva i procesného práva. Zároveň platí prísna zásada, že konajúci súd preskúmava napadnuté rozhodnutie len v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe žalobcu (§ 250j ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Podstata sťažovateľom tvrdeného nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorá sa vinula celým daňovým konaním i nadväzujúcim súdnym prieskumom, spočívala v právnom názore, podľa ktorého nesúlad VZN č. 132 so zákonom o miestnych daniach znamenal vo svojom konečnom dôsledku i nesúlad rozhodnutia vydaného v sťažovateľovej veci s § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach.

Podľa § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach ročnú sadzbu dane zo stavieb podľa odseku 1 môže správca dane všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti alebo v jednotlivom katastrálnom území znížiť alebo zvýšiť s účinnosťou od 1. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti, alebo v jednotlivom katastrálnom území určiť rôzne sadzby dane pre jednotlivé druhy stavieb podľa § 10 ods. 1. Takto určená ročná sadzba dane zo stavieb pri stavbách uvedených v § 10 ods. 1 nesmie presiahnuť 10-násobok najnižšej ročnej sadzby dane zo stavieb určenej správcom dane vo všeobecne záväznom nariadení pre stavby uvedené v § 10 ods. 1, ak § 104f ods. 3 neustanovuje inak.

Podľa § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach ak je najvyššia sadzba dane zo stavieb väčšia ako 10-násobok najnižšej sadzby dane zo stavieb ustanovenej správcom dane podľa predpisov účinných do 30. novembra 2012, správca dane pri každej ďalšej zmene sadzby dane v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach zníži tento násobok; ak správca dane tento násobok nezníži, uplatní sa sadzba dane zo stavieb ustanovená v § 12 ods. 1.

Bez potreby hlbšej štruktúrálnej analýzy citovaných právnych noriem ústavný súd konštatuje, že interpretačné závery krajského súdu, ako ani nadväzujúce výsledky najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho nevykazujú žiadne známky excesívnosti či ústavného nesúladu. Je totiž *prima facie* zreteľné, že zmena právnej úpravy, ktorá do zákona o miestnych daniach vniesla intertemporálne ustanovenie – § 104f ods. 3, zaväzuje správcu dane (obec, mesto) k postupnému znižovaniu rozdielu medzi najvyššou a najnižšou sadzbou dane zo stavieb. Dokazuje to formulácia „pri každej ďalšej zmene v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach zníži tento násobok“. Citovaná dikcia umožňuje na báze jej gramatického výkladu pripustiť záver, ktorý zaujali v sťažovateľovej veci daňové orgány i súdy v správnom súdnictve.

Ústavný súd sa nestotožňuje ani s tvrdením sťažovateľa, podľa ktorého je § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach neurčitý a nezrozumiteľný. Jeho dispozícia určuje dostatočne zrozumiteľne povinnosť správcu dane. Skutočnosť, že citované znenie § 104f ods. 3 zákona o miestnych daniach nebránilo obci znižovať rozdiel medzi najnižšou a najvyššou sadzbou dane zo stavieb aj v tak minimálnej miere, že by to v konečnom dôsledku mohlo znamenať dosiahnutie predstavy zákonodarcu stelesnenej v § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach až vo veľmi dlhodobom časovom horizonte, je z pohľadu sťažovateľovej pozície irelevantná. Táto námietka totiž mieri proti všeobecne záväzným nariadeniam obcí, nie proti rozhodnutiam vydaným na ich základe. V konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy však ústavný súd nemôže posudzovať súlad všeobecne záväzných nariadení obcí vydaných vo sfére tzv. vlastných kompetencií so zákonom alebo s ústavou. To je predmetom konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. c) ústavy.

Argumentačná podpora založená na poukaze na protesty prokurátorov podávané proti všeobecne záväzným nariadeniam je z rovnakých dôvodov irelevantná. Navyše, prokuratúra pri výkone dozoru nad zachovávaním zákonnosti vo verejnej správe nedisponuje (na rozdiel od správneho súdnictva) decíznou právomocou, preto akýkoľvek protest prokurátora zostáva len v rovine jeho právneho názoru, ktorý pre správny orgán, ba ani pre účastníka konania nie je právne záväzný.

Rovnako irelevantný je akcent, ktorý sťažovateľ významovo kladie na neskoršiu zmenu zákona o miestnych daniach, ktorá obciam uložila povinnosť rešpektovať cieľový rozdiel medzi najnižšou a najvyššou sadzbou dane zo stavieb (10-násobok) do roku 2024 (§ 104g ods. 3 zákona o miestnych daniach). Áno, je evidentné, že touto zmenou zákonodarca zareagoval na už popísané riziko „nekonečného“ oddiaľovania dosiahnutia súladu s § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach v dôsledku nepatrného znižovania predmetného rozdielu v sadzbách dane zo stavieb. Ale zákonnosť rozhodnutia, ktorým bola sťažovateľovi vyrubená daň z nehnuteľností, predmetná neskoršia zmena zákona o miestnych daniach nijako nespochybňuje, pretože mestu nediktovala tempo, akým je povinné rozdiel medzi najnižšou a najvyššou sadzbou dane zo stavieb znižovať.

Argumentácia obsiahnutá v predchádzajúcich odsekoch nie je ústavným súdom zamýšľaná ako dopĺňovanie právnych záverov najvyššieho súdu ani ako prejav ambície vykladať zákony. Jej zámerom bolo len dostatočne zrozumiteľne zdôvodniť plnú ústavnú tolerovateľnosť právnych záverov najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho.

Pokiaľ ide o kritiku odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku najvyššieho súdu, ústavný poukazuje na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ústavný súd vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konštantne zdôrazňuje, že toto právo zahŕňa aj právo na odôvodnenie rozhodnutia, poukazujúc pritom aj na judikaturu ESLP, podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď (rozsudok ESLP z 19. 4. 1994 vo veci Van de Hurk proti Holandsku, sťažnosť č. 16034/90, bod 61). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. rozsudok ESLP vo veci Georgiadis v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

Sťažovateľ kritizuje, že v odvolaní proti rozsudku krajského súdu spochybnil argumenty, na ktorých je tento rozsudok založený, no napriek tomu sa najvyšší súd „*touto mojou obranou vôbec nezaoberal a neposkytol žiadne odôvodnenie týkajúce sa nesprávnosti mojich argumentov*“.

Z podkladov, ktoré sťažovateľ ústavnému súdu predložil ako prílohy sťažnosti, vyplýva, že žaloba sťažovateľa podaná proti právoplatnému rozhodnutiu finančného riaditeľstva a odvolanie podané proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu sa, pokiaľ ide o dôvody, zásadne nelíši. Podstata, na ktorej sťažovateľ založil tvrdenie o nezákonnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, bola zakaždým rovnaká, založená na presvedčení o potrebe interpretovať § 104f ods. 3 tak, že obci neumožňuje postupné znižovanie rozdielu medzi najnižšou a najvyššou sadzbou dane zo stavieb, ale vyžaduje okamžité rešpektovanie § 12 ods. 2 zákona o miestnych daniach. Ak sa za daných okolností najvyšší súd iba obmedzil na konštatovanie správnosti právnych záverov krajského súdu, postačuje to z hľadiska požiadaviek plynúcich na odôvodnenie súdneho rozhodnutia z čl. 46 ods. 1 ústavy i z čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ani z hľadiska kvality odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozsudku najvyššieho súdu tak ústavný súd nezistil žiadne signály možného porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. jeho práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré by si vyžadovali prijatie sťažnosti na ďalšie konanie a nadväzujúci meritórny prieskum. V tejto časti je preto sťažnosť zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu a čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 1 písm. a) a čl. 59 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok...

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou proti všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho odmietol, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie práva hmotnej povahy zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy i práva zaručeného čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia. I v tejto časti je preto sťažnosť zjavne neopodstatnená.

3. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutých rozhodnutí krajského súdu a najvyššieho súdu, návrhom na priznanie finančného zadosťučinenia i návrhom na priznanie náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016